

STRATEGIJA INTERNACIONALIZACIJE
PRAVNE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI
2018–2028

1. UVOD

Potreba po sprejemu Strategije internacionalizacije Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju Strategija internacionalizacije PF) primarno izhaja iz dokumenta Akcijski načrt Pravne fakultete 2016–2018, izhodišče za njeno pripravo pa so tudi naslednji dokumenti: Strategija internacionalizacije visokega šolstva 2016–2020¹, Strategija internacionalizacije Univerze v Ljubljani 2014–2017 (2020)² ter Strategija razvoja Pravne fakultete 2013–2020³ (v nadaljevanju Strategija razvoja PF).

Strategijo internacionalizacije Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2018–2028 (v nadaljevanju: strategija internacionalizacije) je sprejel Senat Pravne fakultete Univerze v Ljubljani na svoji seji dne 6. 9. 2018.

2. VIZIJA STRATEGIJE INTERNACIONALIZACIJE

Slovenska Strategija internacionalizacije visokega šolstva opredeljuje internacionalizacijo kot ključno za razvoj visokega šolstva, kot enega pomembnih elementov njegove kakovosti. Visokošolske institucije delujejo namreč v mednarodnem okolju in se torej vključujejo v mednarodno sodelovanje prek mrež visokošolskih zavodov, mednarodnih projektov in pri izvajanju skupnih študijskih programov.

V Strategiji razvoja PF je med drugim zapisano, da bo PF zasledovala svoj cilj ostati najboljša pravna šola v državi, katere diplomanti bodo kar najboljše usposobljeni za opravljanje najzahtevnejših pravnih poklicev v pravosodju in vključevanje v mednarodni prostor. Izmed dolgoročnih ciljev pa med drugim omenja tudi krepitev sodelovanja z drugimi visokoškolskimi zavodi znotraj in zunaj Univerze v Ljubljani, krepitev vseh oblik mednarodnega sodelovanja na pedagoškem področju, povečanje deleža bilateralnega in multilateralnega sodelovanja na področju raziskovalnih projektov v Sloveniji in v tujini ter razvijanje mreženja in drugih oblik sodelovanja med raziskovalnimi inštituti v mednarodnem prostoru.

3. PODROČJA IN CILJI STRATEGIJE INTERNACIONALIZACIJE PF

➤ 3.1. BILATERALNA PARTNERSTVA OZIROMA SPORAZUMI O MEDNARODNEM SODELOVANJU S TUJIMI UNIVERZAMI

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA:

PF ima na začetku leta 2018 sklenjenih 108 bilateralnih sporazumov za namen izmenjav študentov in zaposlenih v okviru programa Erasmus+, ki je najbolj razširjen in prepoznaven izmenjavni program na svetu. Poleg tega ima PF trenutno sklenjenih še 25 drugih sporazumov o mednarodnem sodelovanju, predvsem z inštituti ali univerzami iz držav, ki niso članice EU,

¹ Strategija internacionalizacije slovenskega visokega šolstva 2016–2020 je bila sprejeta 28. julija 2016 (več na: http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/internacionalizacija_vs/).

² Strategija internacionalizacije Univerze v Ljubljani 2014–2017 (2020) je bila sprejeta septembra 2014 (več na: https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/strategija_ul/).

³ Strategija razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2013–2020 je bila sprejeta 23. junija 2014 (več na: <http://www.pf.uni-lj.si/fakulteta/katalog-dokumentov/statut-pravila-poslovna-porocila/>).

katerih namen je spodbujanje medsebojne izmenjave študentov in zaposlenih in vzpostavitev institucionalnega sodelovanja na področjih raziskovalnega dela, organizacije konferenc ali simpozijev, itd.

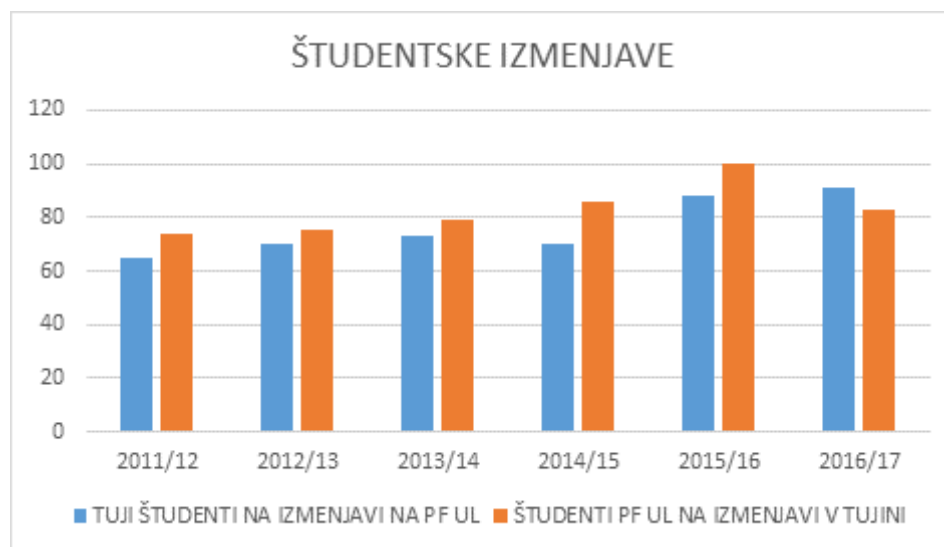
CILJA:

- PF bo sklepala nove partnerske sporazume le z odličnimi univerzami po svetu (partnerji do 500. mesta na Šanghajski lestvici) oziroma z univerzami, pri katerih obstaja zaradi možnosti projektnega sodelovanja poseben interes. Pogoj za sklenitev sporazuma v slednjem primeru je konkreten predlog skupnega projekta v času sklepanja sporazuma.
- PF ne bo obnavljala (podaljševala) partnerskih sporazumov, ki niso zaživel oziroma med institucijama vsaj zadnjih pet let ni bilo zaznati nobene aktivnosti.

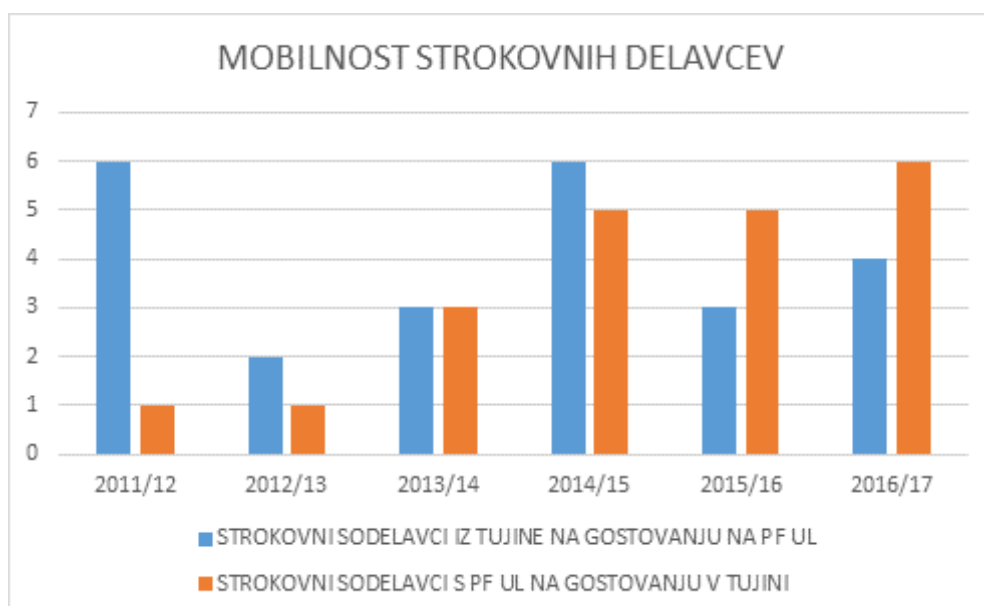
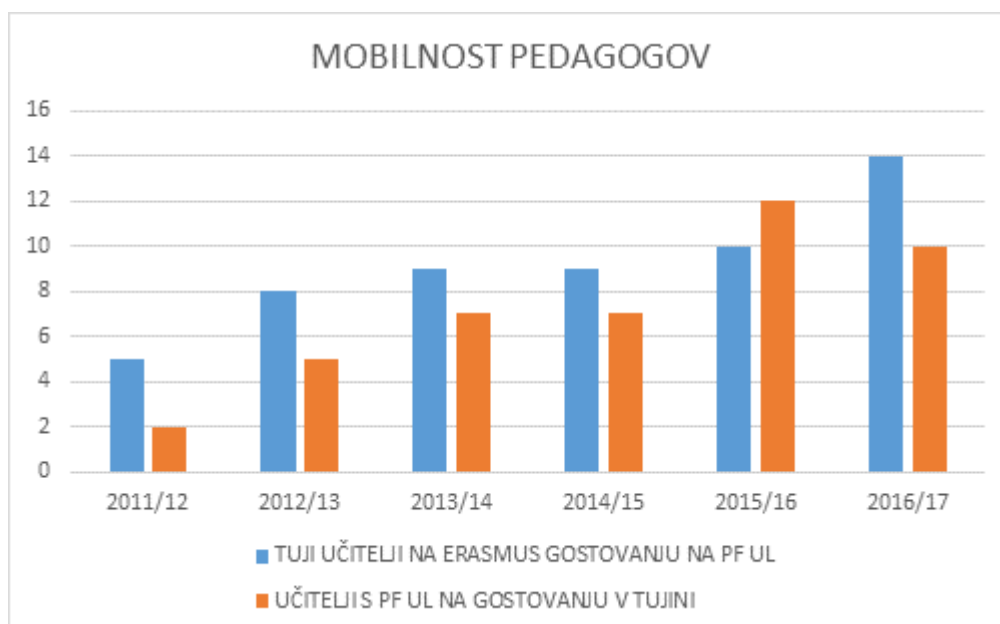
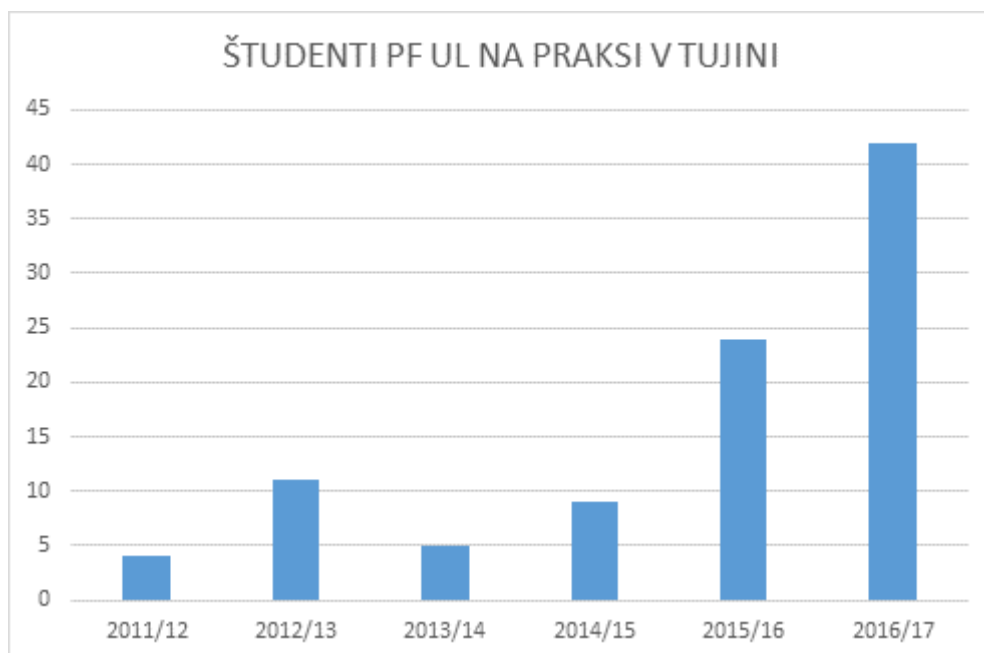
➤ 3.2. MOBILNOST V OKVIRU IZMENJAVNIH PROGRAMOV (NPR. ERASMUS+) IN DRUGE MEDNARODNE AKTIVNOSTI ŠTUDENTOV IN ZAPOSLENIH

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA:

Primerjava števila mobilnih študentov in zaposlenih (tako odhajajočih kot prihajajočih), ki odhajajo na izmenjave v okviru različnih uveljavljenih mobilnostnih programov⁴ v zadnjih petih letih je razvidna v naslednjih grafih:

⁴ Najpogosteje je mišljen program Erasmus+ pa tudi Norveški finančni mehanizem, CEEPUS, Bilateralni program Vlade RS, ipd.

Pri mobilnosti študentov so upoštevane vsaj 2-mesečne izmenjave v tujini (bodisi za študijsko izmenjavo bodisi za praktično usposabljanje); pri mobilnostih zaposlenih gre običajno za do 5-dnevna gostovanja v tujini (pri učiteljih za pedagoško gostovanje in pri strokovno-administrativnih delavcih za usposabljanje).

Večina kazalnikov kaže na naraščajoč trend mobilnosti (še posebej znaten porast vsako leto beležimo pri številu študentov PF, ki prek programa Erasmus+ odhajajo na prakso v tujino, prav tako še vedno narašča število tujih študentov, ki pridejo na izmenjavo na PF), nekateri (npr. študenti PF, ki odhajajo na študijsko izmenjavo v tujino, ali pa učitelji, ki v tujini opravljajo Erasmus gostovanje) pa so v zadnjem prikazanem letu (2016/17) res malce nižji kot prejšnja leta. Ti podatki niso zaskrbljujoči, saj so v zgornjih grafih prikazana *nominalna* števila mobilnih oseb, medtem ko delež mobilnih⁵ ne upada skoraj pri nobenem od kazalnikov (glede na vsako leto nižje število študentov, vpisanih na PF).

PF je celo v vrhu med članicami UL po odstotku domačih študentov, ki odhajajo na mobilnost v tujino. Razloge za to gre iskati v dovolj razvejani mreži (kakovostnih in študentom zanimivih) partnerskih univerz v tujini oziroma dovolj sklenjenih bilateralnih sporazumov; ključnega pomena pa so gotovo tudi dobra informiranost in strokovna podpora študentom pred, med in po izmenjavi ter (po vrnitvi) možnost priznavanja vseh v tujini opravljenih študijskih obveznosti.

Pri tujih študentih, ki prihajajo na izmenjavo na UL, imajo največ zaslug za visoke številke študentov naslednji dejavniki: redno in skrbno vzdrževanje stikov s partnerskimi institucijami, razvejana mreža partnerskih univerz v tujini, promocija univerze in fakultete (ažurirana in s pravimi informacijami napolnjena angleška različica spletnih strani), še vedno dovolj velika ponudba predmetov, ki jih fakulteta ponuja v angleškem jeziku, in kakovostno delo tutorjev za tuje študente.

Na področju izmenjav zaposlenih, tako pedagoških kot nepedagoških delavcev, več kot petina zaposlenih vsako leto opravi krajša gostovanja v tujini preko najpogosteje koriščenih programov, kot sta Erasmus+ in Norveški finančni mehanizem. Poleg tega na gostovanja v

⁵ Z deležem mislimo na odstotek mobilnih glede na število vseh, ki bi teoretično na izmenjavo lahko šli (pri študentih npr. število študentov s statusom, pri osebju pa število zaposlenih).

tujino odhaja še več pedagogov, a so te mobilnosti izvedene preko drugih štipendij ter tudi individualnih oblik sodelovanja s tujimi univerzami ali ostalimi institucijami.

Poleg predavateljev, ki za nekaj dni obišejo fakulteto v okviru programa Erasmus+, si bo PF prizadevala za gostovanje profesorjev in drugih pravnih strokovnjakov, ki bodo na PF izvedli serijo predavanj ali celoten predmet. Z vključitvijo tovrstnih predavateljev v pedagoški proces bomo obogatili naš študijski program, okrepili prenos znanja in mednarodno sodelovanje.

Mednarodne izkušnje lahko tako študenti kot zaposleni dobijo tudi preko različnih drugih mednarodnih aktivnosti, kot so strokovne ekskurzije v tujino, udeležba na mednarodnih moot tekmovanjih doma ali v tujini, udeležba na mednarodnih poletnih šolah, opravljanje prakse v tujini izven uveljavljenih programov mobilnosti, udeležba na mednarodnih konferencah, simpozijih in predavanjih tujih gostujočih strokovnjakov, pedagoška in/ali raziskovalna gostovanja v tujini izven uveljavljenih programov mobilnosti.

CILJI:

- PF bo še naprej vsaj ohranjala aktualne deleže študentov in zaposlenih, ki opravijo izmenjave v tujini v okviru uveljavljenih programov mobilnosti.
- PF si bo prizadevala, da bo do leta 2028 mednarodno aktivnih vsaj 50 odstotkov študentov in zaposlenih.
- PF si bo prizadevala za vsakoletno gostovanje vsaj enega profesorja ali drugega pravnega strokovnjaka iz tujine, ki bo na fakulteti izvedel celoten predmet.
- PF bo vodila evidenco vseh strokovnih gostovanj zaposlenih PF v tujini v vsakem koledarskem letu.

➤ 3.3. SODELOVANJE PRI PRIJAVAH IN IZVAJANJU MEDNARODNIH RAZISKOVALNIH PROJEKTOV IN MEDNARODNE OBJAVE

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA:

V letu 2017 je Pravna fakulteta sodelovala v osmih mednarodnih projektih, financiranih iz sredstev EU⁶:

- MIGRALE (*Migration and Asylum Law in Europe*) - program: ERASMUS+ (Jean Monnet Module)
- e-NACT (*e-learning National Active Charter Training*) - program: JUSTICE (Action grants to support European judicial training)
- CREA (*Conflict Resolution with Equitative Algorithms*) - program: JUSTICE (Action grants to support national or transnational e-Justice projects)

⁶ Poleg sodelovanja na raziskovalnih projektih fakulteta že od leta 2013 uspešno sodeluje tudi pri različnih drugih projektih, financiranih iz EU sredstev, predvsem s strani Evropskega socialnega sklada. Poleg projektov, katerih ciljev so gostovanja tujih predavateljev pri nas (Gostujoči tuji strokovnjaki 2016-2018) ali naših pedagogov v tujini (Mobilnost visokošolskih učiteljev UL) so tu še projekti Po kreativni poti do znanja (PKP) in Študentski inovativni projekti za družbeno korist (ŠIPK), katerih namen izvedbe je spodbujanje krepitve sodelovanja in povezovanja visokošolskega sistema z okoljem (gospodarstvo, negospodarstvo), izvajanje modelov odprtega in prožnega prehajanja med izobraževanjem in gospodarstvom ter družbenim okoljem.

- CABUFAL (*Capacity Building of the Faculty of Law, University of Montenegro*) – program: ERASMUS+ (Capacity Building in the field of Higher Education KA2)
- *Supreme Courts as Guarantee for Effectiveness of Judicial Systems in European Union* – program: JUSTICE
- *ACTIONES (Active Charter Training through Interaction of National Experiences)* – program JUSTICE
- OMNIA (*Odysseus Monnet Network for Immigration and Asylum*) – program: ERASMUS+ (Jean Monnet Networks)
- EFESE (*European Format for Exchange of Social Security Education*) – program: ERASMUS+ (Strategic Partnerships KA2)

Pri vseh, razen pri projektu MIGRALE, je PF sodelovala kot partnerica v konzorciju. V večini primerov ne gre za zelo velike projekte; temu primerno je tudi vloga PF, kar se vsebinskega doprinosa, števila sodelujočih in finančnega prihodka tiče, dokaj majhna. Pri večini projektov sodeluje zgolj en izkušen raziskovalec ter eden ali dva mlajša. Do sodelovanja največkrat prihaja na pobudo vodilnega partnerja v konzorciju (običajno tuje univerze ali raziskovalnega inštituta), ki razvije osnovno idejo projekta, nato pa k projektni izvedbi povabi še nekaj partnerjev, vključno z PF. Glede na to, da na PF ni zaposlenih, ki bi bili 'zgolj' raziskovalci (z izjemo enega mladega raziskovalca), in da nihče od zaposlenih finančno ni odvisen od EU sredstev, je trend naraščanja števila prijav (oddaje projektnih predlogov na EU razpise), ki je razviden iz spodnje tabele, spodbuden.

Tabela: Sodelovanje Pravne fakultete na prijavah mednarodnih projektov

LETO	ŠTEVILO PRIJAV	ŠTEVILO USPEŠNIH PRIJAV
2012	5	0
2013	4	0
2014	5	2
2015	5	1
2016	9	2
2017	14	3

Ob tem ni zanemarljivo poudariti, da veliko članov raziskovalne skupine PF sodeluje v različnih mednarodnih projektih kot nacionalni eksperti za določena vprašanja in da so njihovi prispevki pogosto publicirani v tujini.

CILJI:

- PF bo vsako koledarsko leto prijavila najmanj pet novih mednarodnih projektov.
- Mednarodna pisarna PF bo vodila evidenco vseh prijav in sodelovanj v mednarodnih projektih (vključno z angažmajem kot nacionalni eksperti), pedagogi pa imajo dolžnost o tem redno obveščati fakultetno mednarodno pisarno.
- PF bo spodbujala število objav v uglednih tujih revijah in pri uglednih tujih založbah ter povečevanje citiranosti znanstvenih del.

➤ 3.4. PRIVLAČNEJŠA PONUDBA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV (PEDAGOŠKEGA PROCESA) ZA TUJE ŠTUDENTE IN/ALI V TUJEM JEZIKU

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA:

PF ima akreditiran poseben sklop izbirnih predmetov, ki jih za tuje izmenjavne študente lahko izvaja v angleškem jeziku. Trenutno je takih 21 predmetov, se pa vsi ne izvajajo prav vsako leto. PF si prizadeva v vsakem semestru ponuditi vsaj devet predmetov, ki se izvajajo v angleškem jeziku.

PF skoraj vsako leto gosti tudi vsaj enega tujega predavatelja, ki kot gostujoči učitelj izvede celoten predmet v angleškem jeziku. Najpogosteje ti predavatelji prihajajo iz ZDA, in sicer v okviru programa Fulbright; občasno pa gostimo tudi kakega slovenskega predavatelja, ki deluje v tujini. Predmete teh predavateljev lahko poleg tujih izmenjavnih študentov fakultativno – a samo kot dodatni izbirni predmet, ki se z zaznamkom vpiše v Prilogo k diplomi - vpišejo tudi domači študentje. Zakonske in finančne omejitve PF zaenkrat še ne omogočajo, da bi tudi domači (redno vpisani) študentje lahko vsaj kakšnega od izbirnih predmetov poslušali tudi v angleškem jeziku.

Veliko naših pedagogov pa goste iz tujine (visokošolske učitelje in strokovnjake iz prakse) pogosto gosti v okviru svojih predmetov za domače (redno vpisane) študente, nekateri izvedejo tudi predavanja za širšo javnost (npr. v okviru Mednarodnega foruma). Na ta način aktivno podpiramo koncept 'internacionalizacije doma'.

Za kandidate iz držav, ki niso članice EU, PF zadnja leta razpisuje po 10 mest na prvostopenjskem univerzitetnem študijskem programu in po 5 mest na drugostopenjskem magistrskem študijskem programu. Od leta 2018/19 je za vse tuje kandidate za vpis v prvostopenjski program treba že vnaprej dokazati višjo raven znanja slovenskega jezika. Ta ukrep bo predvidoma pripomogel, da se bo na PF vpisalo manj tujih študentov, kot doslej, a bo predvidoma pripomoglo k temu, da bo več vpisanih tujih študentov študij tudi zaključilo. Zaradi zakonskih omejitev in trenutne akreditacije morajo namreč tudi vsi tujci, ki se vpisujejo v naše redne študijske programe, študijske obveznosti opravljati v slovenskem jeziku. Izjema je tretjestopenjski doktorski študijski program, kjer lahko tuj študent, ob soglasju mentorja, svoje obveznosti in pripravo doktorske disertacije opravi tudi v angleškem jeziku.

CILJI:

- PF bo povečala ali vsaj ohranila število predmetov za tuje izmenjavne študente, ki se izvajajo v angleškem jeziku.
- PF bo do leta 2028 ponudbo izbirnih predmetov za slovenske študente obogatila z vsaj štirimi predmeti v angleškem jeziku.
- PF bo vsako leto gostila najmanj enega tujega gostujočega predavatelja, ki bo v celoti izvajal vsaj en predmet v angleškem jeziku in gostila vsaj pet tujih gostujočih predavateljev, ki bodo gostovali pri katerem od predmetov.

- PF bo pripravila modul drugostopenjskega študija v celoti v angleškem jeziku in ga predložila v potrditev UL.

➤ 3.5. ORGANIZACIJA MEDNARODNIH DOGODKOV NA PF

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA:

PF vsako leto v svojih prostorih organizira vsaj eno veliko mednarodno znanstveno konferenco z izjemno mednarodno udeležbo priznanih tujih strokovnjakov (npr. dvoletne konference *Responsibility to Protect in Theory and Practice*, konference *Contemporary Challenges of International Environmental Law*, ...)

PF sodeluje tudi pri organizaciji mednarodnih konferenc na tujih partnerskih univerzah (npr. konference *Contemporary Concerns of International Law* v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Augsburgu ali rednih študentskih seminarjev v sodelovanju s Pravno fakulteto Univerze v Leipzigu).

PF vsako leto v okviru Mednarodnega foruma gosti najbolj ugledne posameznike, udeleženci predavanj pa vključujejo tudi Diplomatski zbor v Sloveniji.

PF vsako leto v prostorih fakultete organizira vsaj eno, včasih tudi dve ali tri, poletno šolo za svoje domače študente. Poletne šole vodijo tuji priznani strokovnjaki, največkrat s partnerskih univerz. Cilj poletnih šol je predvsem poglobljena seznanitev študentov s tujimi pravnimi sistemi in poglobitev znanja tuje pravne terminologije. Zadnja leta so se največkrat izvajale poletne šole francoskega, nemškega in ruskega prava.

CILJ:

- PF bo vsako leto gostila ali soorganizirala vsaj dva večja mednarodna dogodka (npr. konferenca ali simpozij), namenjena pedagogom in raziskovalcem ter vsaj tri mednarodne dogodke, namenjene študentom (npr. poletna šola ali seminar).

➤ 3.6 MEDNARODNA ŠTUDENSKA TEKMOVANJA (MOOT COURT TEKMOVANJA)

ANALIZA

PF od leta 2016 dalje, v sodelovanju z ICRC, UNHCR in Rdečim križem Slovenije, vsako leto novembra uspešno organizira odmevno mednarodno študentsko tekmovanje *All European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court Competition*, ki se ga udeležujejo ekipe evropskih univerz. Gre za tekmovanje s področij mednarodnega javnega prava, še posebej mednarodnega humanitarnega prava, mednarodnega kazenskega prava, prava človekovih pravic in begunskega prava.

PF od leta 2013 dalje, s finančno podporo NATO, Public Diplomacy Division, vsako leto oktobra uspešno organizira mednarodno študentsko tekmovanje *Model United Nations – MUNLawS*, ki se ga poleg slovenskih udeležujejo tudi številni tuji študentje. Gre za tekmovanje s področij mednarodnega prava in mednarodnih odnosov.

Z vsakoletno izvedbo omenjenih mednarodnih tekmovanj na PF se v širšem mednarodnem prostoru PF uveljavlja kot vodilna izobraževalna institucija na omenjenih področjih.

PF ima prav tako že dolgo tradicijo sodelovanja na mednarodnih (tako evropskih kot svetovnih) študentskih tekmovanjih v tujini, na katerih študenti PF dosegajo odlične rezultate. V zadnjih nekaj letih je ponudba teh tekmovanj zelo narasla in PF s svojimi ekipami sodeluje pri več kot desetih. Med njimi so npr.:

- *Central and East European Moot Court (CEEMC)*: Tekmovanje v poznavanju prava Evropske unije.
- *Concours Européen des Droits de l'Homme René Cassin*: Tekmovanje v poznavanju prava Evropske konvencije o človekovih pravicah.
- *European Law Moot Court Competition*: Tekmovanje v poznavanju prava Evropske unije.
- *Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition*: Tekmovanje v poznavanju mednarodnega javnega prava in postopka.
- *The Annual Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot Court Competition*: Tekmovanje v poznavanju mednarodnega gospodarskega in arbitražnega prava.
- Model United Nations tekmovanja: potekajo skozi celo leto, po dogovoru s študenti se ekipa PF udeleži enega do dveh vsako leto.
- Tekmovanje v mediaciji s področja gospodarskega prava.
- Regionalno Moot Court tekmovanje v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice.
- *Frankfurt Investment Arbitration Moot Court*: Tekmovanje v poznavanju mednarodnega javnega in investicijskega prava ter postopka pred mednarodnimi investicijskimi arbitražami.
- *Manfred Lachs Space Law Moot Court Competition*: Tekmovanje v poznavanju mednarodnega javnega in vesoljskega prava.

Študenti se z udeležbo na tekmovanjih v prvi vrsti pripravljajo na njihov kasnejši poklic, hkrati pa s svojimi uspehi ogromno pripomorejo k ugledu PF na tujem.

CILJA:

- PF bo še naprej spodbujala študente k udeležbi na mednarodnih tekmovanjih, ki poleg klasičnega študija študentom nudijo dodatna znanja, še posebej veščine pravnega argumentiranja in javnega nastopanja ter vsako leto poskrbela tudi za primerno finančno podporo in omogočila uporabo prostorov PF za priprave na tekmovanje.
- PF bo ob vsakokratnem izjemnem uspehu študentov pripravila sporočilo za medije in na rektorja UL naslovila predlog za priznanje za dosežke in udejstvovanje na področju obštudijskih dejavnosti.